

Előfizetési árak:

Félsz évre . . . 6 frt — kr.
 Élévre . . . 3 — —
 Negyedévre . . . 1 — 50 —
 Egy óra . . . — — 50 —
 Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Kószl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utcza) papir- és könyvkereskedéseiben.

Mélyen tisztelt közönség!

A „Pécsi Figyelő“ január hó 1-ével kezdte meg pályafutásának XXII-ik évét.

Ezen alkalommal ismét bizalommal fordulunk a nagy közönséghez, kérve, hogy azon pártfogást, támogatást és jóakaratot, mely lehetővé tette a lap eddigi fennállását, irányunkban a jövőre is fenntartani sziveskedjék. Mi nem ígérünk vásári szatócsokhoz sem illő reclamczik-
 kekben olyan dolgokat, melyek nem egyebek humbugnál, s a nagyközönség félrevezetésére irányulnak, hanem törekszünk tisztességes munka által bebizonyítani, hogy a lapunkat olvasó közönség pártolására érdemesek vagyunk.

Lapunk, mely kezdetben egyszer, majd kétszer s immár háromszor jelenik meg hetenkint, megmutatta élet- és fejlődésképességét, s hogy lépést tart a korrall és a közönségének igényeit iparkodik kielégíteni. S teszi ezt önzetlenül, a függetlenségi eszmék diadalra jutásáért, mely eszmék kell hogy minden hazafinak keblében helyet foglaljanak.

A „Pécsi Figyelő“ minden kedden, csütörtökön és szombaton jelenik meg legalább négy oldalnyi terjedelemben s mint eddig, a körülményekhez képest bővebb tartalommal is. Ezen terjedelem mellett felölel vezércikkeiben minden fontosabb politikai, társadalmi, megyei és városi kérdést s tárgyalja azt minden egyéni befolyástól függetlenül, tárgyilagosan. Kiterjed figyelme az országgyűlési és külföldi eseményekre; tárcza rovatára nagy súlyt fektet s abban csak is jót nyújt; újdonságrovata változatos és gyors értesülésű, közgazdasági rovatában pedig tárgyalja a bennünket érdeklő fontosabb dolgokat. Törvénykezési rovata pedig magában foglalja a fontosabb s a közönséget

is érdeklő végtárgyalásokat. Egyszóval oly lapot nyújt az előnyösen megváltozott és újra szervezett szerkesztőség az olvasó közönségnek, mely igényeit mindenkép kielégíti.

S mindemellett a „Pécsi Figyelő“, mely sohasem volt kapzsi nyereszkesedésre alapítva, az ország legolcsóbb heti lapja, mert

előfizetési ára:

egész évre . . . 6 frt
 fél évre . . . 3 frt
 negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
 1 óra . . . — 50 kr.

Egyes példány 5 kr.

Vidéki előfizetések legegyszerűbben postautalványon küldhetők be.

Együttal hátralekosainkat is ismételve kérjük, miszerint szakítsanak hagyományos szokásaikkal s az előfizetéseket ne utólag teljesítsék.

A nagyközönség pártolását ismételve kérjük s maradunk

hosszú tisztelettel
 A „Pécsi Figyelő“
 (Pécsi Hirlap)
 kiadóhivatala.

Magyarosítás az iskolában.

(Sch. Gy.) — A tanfelügyelői jelentések egyre azt panaszolják, hogy idegen ajku iskoláink nem felelnek meg a törvény ama követelményének, hogy a magyar nyelv oktatása terén a kellő eredményt felmutathatnák. Kétségtelen dolog, hogy nagy szerencse volna az országra s annak lakosságára, ha e kérdés már egyszer helyes megoldást nyerne. Törvénykezést, hazai kereskedelmet, társadalmi egybeolvadást s honpolgári kötelességek teljesítését akadályozza az állam nyelvének nem tudása s ennek hátrányait lépten-nyomon érzi minden

magyarul nem tudó honpolgár. A nemzetiségi izgatók által még el nem vakított idegen ajku lakosság szívesen is kapna az alkalmon, hogy legalább az újabb nemzedék elsajátíthassa a magyar nyelvet, áll ez különösen hazánk német ajku lakosságára, melynek hazafias érzületét semmiféle schulvereinos befolyás megingatni képes nem volt, csak hogy az iskolabeli magyarosításnak ez idő szerint még számos oly nehézség megküzdnie, melyek a tanítók legjobb törekvésének is gátat vetnek.

Ez akadályokat kívánjuk itt megvilágítani, hogy ne mindig az iskolát illesse a vád és elítéltetés.

A falusi gyermek hat éves korában lép az iskolába s hazulról eredeti jellegéből annyira kivetkőztetett nyelvet hoz magával s áll ez különösen a németekre, hogy először is saját anyanyelvére kell megtanítani s bizony erős munkát ad a tanítónak, ha egy év alatt annyira akarja vinni, hogy tanítványai képesek legyenek magokat a saját anyanyelvükön érthetően s helyesen kifejezni. Második és harmadik évben még mindig erősen küzd az iskola az anyanyelvel, de még jobban a magyar nyelvvel, melyből a gyermek iskolába járása előtt jóformán még egy szót sem hallott.

Nyelvet iskolában annyira megtanulni, hogy a tanulók azt folyékonyan beszéljék, általában nehéz dolog, a fentebb vázolt körülményeknél fogva pedig csaknem lehetetlen.

Arra a kérdésre, hogy mikép lehetne ezen a bajon segíteni, először is utalunk a kisdudóvási törvényre, melynek erélyes végrehajtása sok időtrábló munkától kimélné meg a tanítót. A szülők eleinte ugyan nem fogadnák valami szívesen az ovodát, de utóbb tapasztalván mily nyugodtan láthatják el külső munkájukat, mert

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Merengés.

Az Isten önszívét adá,
 Midőn fájdalmat alkotott;
 Mert istenit nem érzett szív,
 Mely fájdalmat nem hordozott!

A szerelem, csak földi kincs;
 Legyen tárgya bár isteni.
 A fájdalom égig emel,
 Mely szíved égig készíti.

Sajog szívem, — s nyugodt vagyok,
 Miként a játszi estítvat,
 Midőn elhagyni vágy, siet,
 Rideg, mohlepte ormokat.

Magányt óhajt, keres e szív,
 Hisz a magány nem oly rideg!
 A bús gerle, s a csalóány
 Szintén elrejtve kesereg!

Ha szárnyat ölt a fájdalom,
 A tört remény sirhalminál:
 Édesb akkor a gondolat,
 Hogy egykor te is vig valál!

Ne üzd tehát a bánatot!
 Szeresd e fájó érzeményt!
 A szenvedés kietlenül
 Találsz majd édesb, zöld reményt!

Aggteleki F.

Egy játszma sakk egy emberéletért.

Páris, St. Honoré történelmi nevezetességű utcájában egy régi kávéház áll, hol már századok óta gyülekeznek össze a leghíresebb sakkjátékosok.

A francia rémuralom előtt kedvelt és látogatott volt, de a rémuralom alatt ugyszólván egészen néptelen lőn s csak néhány hirlapíró és deák kereste föl, nem annyira a játék iránti szenvedély, mint inkább megszokásból. Az akkori zürzavaros időben ugyanis Damokles kardja lebegett a fejek fölött, az, ki ma szabad volt, nem volt biztos arról, hogy másnap börtönbe kerül-e, avagy a guilotine alatt vész el.

A kávéház ablakaiból a legelszomorítóbb látványok tárultak fel a nézők szeméi előtt, melyek a leghidegebb vérű és idegzetű emberekben is borzadályt keltettek.

Napota, mondhatni óránként vörös ingbe öltöztetett hóhérok s peczerek hurczolták a legártatlanabb áldozatokat a vesztő helyre.

Egyik borongós nap délutánján, szürke köpenybe burkolt férfi, gyors léptekkel lépett be a kávéházba. A járó-kelők már messziről kitértek e férfiu elől, mert daczára annak, hogy elburkolta magát, mindenki fölismerte benne a rémuralom fejét: Robespierre Izidor Ferenczet, kinek az volt a jelszava: „Egy tele marok erőszakkal többre lehet menni, mint egy telt zsák igazsággal.“

A népszónok hirlapiróból küzdötte föl magát a fanatikus demokrata párt élére, a jakobinus club feje lett s mint convent tag XVI. Lajos kivégzésére szavazott.

Ezen köszívü emberre a legvéresebb tettek a legkevesebb benyomást sem tették. Ő is azon kevesek egyike volt, a kik a fenti kávéházba jártak. Ide járt, hogy egy pár játszma sakkot játszasson.

Daczára annak, hogy nem a legjobb sakkjáté-

kosok közé tartozott, megjelenése, mord tekintete annyira félelmesé tette, hogy a legjobb játékos vele szemben a játszmát elvesztette.

Igen gyakran megtörtént, hogy Robespierre órákon keresztül tétlenül ült s nézett maga elé, mert nem igen akadt, aki vele szembe mert volna ülni, annál kevésbé játszani.

Az említett délután ismét partnerre várakozott, midőn egy fiatal ember lépett be a kávéházba, kinek finom vonásai leányéhoz hasonlítottak. Sötét fürtök bujtak elő a bársony sapka alól, tüzes szemével körültekintett s egyenesen Robespierre asztalához ült, aki ránczba szedett homlokkal, gondolkozva nézett maga elé. A fiatal ember, mint Robespierre ellenfele, a föllállított bábukkal huzást tett.

Robespierre elfogadta s a játék kezdetét vette.

A teremben siri csend állott be s a csendet csak a figurák ide-oda huzása zavarta meg.

Kíváncsi, de remegő tömeg vette körül az asztalt, lélekzetüket elfojtva figyeltek a játékra.

Az ifju szép vonásai idegességet árultak el, lélekzetét elfojtotta és szíve hevesen vert. Egyszer csak fölpillant, hogy Robespierre szeméi közé nézhessen, de Robespierre szemét hirtelen lesütötte, azonban Robespierre hideg keze az övét érintette, mire észrevehetőleg elhalványult. A játszma mindezek daczára nagy gonddal és izgatottsággal folytatott tovább.

A fiatal ember huzásaiból lehetett látni, hogy a sakkjátékban mester. A nézők között a legnagyobb türelmetlenség vett erőt s izgatottsággal lesték az eredményt, midőn egyszerre a bajusztalan szép ajkáról e szó „sakk“ lebbent el.

Robespierre fejét kezére hajtva, fénylő szeméi merően a vele szemben ülő fiatal emberre szegezte. A fiatal ember nyílt tekintetétől meghökken, hogy miért? Ő maga sem tudta.

gyermekük biztossága felett gondos szemek örködnek, mily sok jót és szépet tanulnak ott, örömmel hoznak meg azt a csekély áldozatot, melyet az ovoda fentartása tőlük igényel. Az ilyen ovoda volna aztán hivatva a magyar nyelv vetőmagját játszva hinteni a gyermekekbe, az iskola azt már könnyebben csirázthatná ki s életerős fává növelhetné, akkor teljesülhetne mindnyájunk óhaja, hogy e haza gyermekei egymást mind megértenék s a magyar nyelv minden honpolgár közös kincsévé válnék.

Másik akadály a iskolai nyelvtanítás sikerének némely iskola túltömöttsége. Igy van Baranyában több oly község, hol három felekezeti iskola áll fenn: egy róm. katolikus, egy izraelita s egy görög keleti felekezeti jellegű. — A róm. kat. iskolába tisztán német ajku gyermekek járnak és egy tanítónak száznál is több növendék jut, az izraelita iskolába csak 25—30, a szerb iskolába alig 20—25 tanuló jár. Az izraelita gyermekek szülőik előrelátó gondoskodása folytán már tudnak magyarul, midőn iskolába kerülnek, de a szerbeknél magyar nyelvet tanítani sem képesek, mert a nyomorult 120 frt fizetéssel nem is kapnak magyarul tudó okleveles tanítót. De hogyan is tanulnának meg a szerb gyermekek az iskolában magyarul, midőn tény az, hogy az ily községben lakó 50—70 szerb lakos háromezer németajku lakos között még németül sem tanul meg.

Az ily viszás állapotokon másképp, mint az erők egyesítése s a munka arányosítása által segíteni nem lehet, ez pedig csak az ily felekezeti iskoláknak községivé vagy államivá tétele s magyar kisedővoda felállítása által érhető el.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy a felekezeti iskolák egyáltalán eltörölendők lennének, mert oly községben, hol egy felekezet van vagy a különböző felekezetek népessége körülbelül egyenlő, a felekezeti iskola jó és erélyes tanfőru vezetése alatt jótékony hatással van és el is érheti célját, de oly helyeken, hol több apró felekezeti iskola elforgácsolja az erőket, az egységesítés által jobb eredmény volna elérhető.

A tanítóknak — legalább megyénkben — legbensőbb óhajuk a magyarosítás terén célt érni, de ebben sem a tanügyi hatóságok sem a társadalom hathatós támogatására nem számíthatnak, pedig mit ér az, ha a látszat ked-

Még egy pár huzás — „meg van nyerve“ morgogták a nézők.

A talányoszerű fiatal ember megnyerte a játszmat.

— Jól van, — mondta Robespierre — jó volt a játszma! Játszunk még egy játszmat. Azonban mibe?

A fiatal ember merősen nézett ellenfelére s szenvedélyesen odaszólt: „Egy ember életébe!“

A körülállók megborodtak. Robespierre a széklet idegesen közelebb húzta az asztalhoz s megkezdte a játékot. A fiatal ember látszólag nagyobb figyelmet fordított a játékra. Mindenki tulságos izgatottsággal figyelt a játékra s annak kimenetére.

Alig játszottak 10 perczig midőn a fiatal ember hangosan fölkiált: „Matt!“

Robespierre dühösen eltaszította maga elől a sakk táblát s vérbe futott szemekkel a fiatal emberre kiáltott:

— Aztán?

Ekkor a fiatal ember föluggott s könybe lábadt szemekkel kérte Robespierret: „Kegyelem a fiatal Luigi grófnak, kinek holnap a vérpadra kell lépni.“

Egyben egy kiállított kegyelmezési okmányt nyújtott át aláírás végett.

Gépiesen vette át amaz az iratot s a kávéház tulajdonostól szerzett író eszközökkel aláírta az okmányt s idegesen összehajtva, átnyújtotta a fiatal embernek.

— Igyni, most pedig szeretném tudni polgártárs önnek a nevét,

— Mondja inkább ön — polgártársnő, volt a fiatal ember válasza. Én nő vagyok, nevem Marietta C., boldog menyasszonya vagyok a sakkjátékban megnyert Luigi grófnak.

Ezzel az ajtó felé sietett, hol ismét megállott s egy erős tekintet vetve Robespierre — e szavakkal bucsuzott el, „Isten velünk“ s könnyed léptekkel sietett ki a kávéházból, hol egy elveszett életet újra megnyert.

véért a magyar nyelv benne van a tantervben; erélyes intézkedésekre van szükség, ha eredményt is akarunk látni!

Az adminisztráció gyorsítása szempontjából czél szerű újítást léptet a folyó évtől kezdve életbe a belügyminiszter. Azon körrendeleteket ugyanis, melyek minden szolgabírói hivatalnak, esetleg minden községi előljárásnak megküldendők, magában a miniszteriumban szándékozik megfelelő számban sokszorosítani; mert e körrendeleteknek a végrehajtó közegekhez való eljutasát nagyon késleltette eddig az, hogy a vármegyéknek csak egy-egy példányban küldettek meg, a megyék azokat többnyire csak annyi példányban sokszorosították, a mennyi a szolgabírói járások száma, ezek pedig tökéletlen s hiányos berendezéssel újra annyi példányt voltak kénytelenek kiállítani, a hány jegyzőség vagy község van a járásukban. Ezen eljárás mellett gyakran a legfontosabb rendeletek is későn s megcsontva jutottak a végrehajtásra közvetlenül hivatott közegek kezeihez.

Külföld.

Franciaország. Párisban és vidékén ötvennél több anarchista fogtak el. A lapok általánosan helyeslik a szigorú rendszabályokat a tulzó sajtó kivételével.

A házkutatások semmi lényeges eredménnyel nem jártak, mindazonáltal, hat gyanús anakistát elfogtak, kik közül az egyiknél fegyvereket is találtak. A megyékben létesített rendszabályok több eredménnyel jártak; Grenobleban egy kartácsot és Colombiekben 450 dinamit töltényt s egyéb robbantószeret, azonkívül 249 méter gyújtószinórt találtak. Haime anakistánál Havreban lopott értékpapirokat találtak mintegy 15 ezer frank értékben, Rouenban pedig kompromittáló iratoknak jöttek nyomára. Nagyon természetes, hogy a házkutatások folyamán számtalan anakista nyomtatvány került elő, melyeket a hatóságok elkoboztak. Különösen gazdag zsákmányt nyújtottak e tekintetben az anakista lapok szerkesztőségi irodái. Ezeknél a házkutatások különös figyelemmel járt el a rendőrség. Azt hiszik, hogy ezen házkutatásokat és elfogásokat folytatni fogják.

Az orosz lapok a görög-keleti egyház karácsonya alkalmából az európai helyzetről czikkeznek. Fejtegetéseikből eléggé világosan kivethető, hogy nem valami nagy bizalommal viseltetnek az orosz-francia barátság állandóságában s nagyon gyenge támasznak nézi a hármasszövetség ellenében. Legnagyobb figyelmet a „Novosti“ érdemel, mely kifejti, hogy a francia-orosz szövetség nem képes föntartani az európai egyensúlyt s óvatosságra int azzal az optimisztikus fölfogással szemben, hogy a béke biztosítva van. Jelenül nagy veszedelemnek tartja a békére nézve a nemzetiségi versengést és a nemzetiségi momentumoknak mindinkább erősebb előtérbe nyomulását. Az orosz lapoknak e pesszimisztikus fölfogása nem bizonyít egyebet mint azt, hogy a Neva partján kezdenek észre térni, s hogy végre meggyőződtek arról, hogy Európa nem nagyon ijed meg a pezsgőpalack durranásától, akár Kronstadtban, akár pedig Toulonban vagy Párisban történt az. A mi pedig magát a békét illeti, az épen a hármasszövetségben van megtestesítve, akár „egyensúlyozni“ akarja a szakadófélben levő francia-orosz szövetség, akár nem.

Hirek.

— **(Igazságügyi statisztika.)** A Pécsen székelő igazságügyi hatóságok ügyforgalma évről-évre növekszik, mi egyrészt a kereskedelmi forgalom élénkülésének, de másrészt az általános elszegényülés terjedésének biztos hőmérője. — Legrohamosabb emelkedést a telekkönyvi ügyforgalom ért el s ez is igazolja fenti állításunkat, mert a tulajdoni változások s a zálogjogi bekebelezések sokasága épen a birtokos osztály elszegényüléséről tesz tanúságot. — A múlt év ügyforgalmi adatai, összehasonlítva az 1892. év forgalmával, a következők: A pécsi kir. ítélőtáblánál 1893. év folyamán érkezett 6970 polgári és 3899 büntető ügydarab (1892. évben 6818 polgári és 3610 büntető), összesen 10869 ügydarab, melyhez hozzáadva az 1892. évi 1173 hátralékos darab, az 1893. év folyamán elintézésre várt 12042 darab. Ebből elintéztetett 7357 polgári és 3921 büntető darab. Hátralékban maradt 764 darab (polgári 479, büntető 285). — A pécsi kir. törvényszékhez 1893. évben érkezett 19157 polgári (1892-ben 18560), 9320 büntető (1892-ben 8699) és 25258 telekkönyvi beadvány (1892-ben 20224); — a pécsi kir. járásbírósnál iktatva lett 1893. évben 22576 polgári (1892-ben 19515) és 3309 büntető ügydarab (1892-ben 3928 drb); — a pécsi ügyvédi kamarához 1893. évben érkezett 517 belbiztatási (1892-ben 540) és 508 fegyelmi (1892-ben 402) ügydarab.

— **(A pécsi közkórházban)** múlt év végig 3062 egyént ápoltak, százzal többet, mint 1892. évben; ápolási nap volt 80,508; 1894. évre átvett tetett 238 egyén; az ápolási napok után 60,843 frt 37 kr. az ápolási díj. A bevétel 68,865 frt 52 kr. volt, a kiadás 66,478 frt 25 kr.; a pénztári eredmény 7750 frt 83 krajczárral kedvezőbb az előző évnél, mert a régi hátralékokat behajtották.

— **(A baranya-sellyei szilveszter-estély)** a nagyvendéglő termében szépen sikerült. A program különféle tréfás látványosságból állott. Különösen tetszett a Veres Zoltán dr. által bemutatott állatsereglet. Nagy publikum volt jelen.

— **(Jótékonyág.)** Draskovich gróf Baranya-Sellyén Miloradinovics János nevelő közben-jöttével január 1-én délelőtt az isteni-tisztelet után osztotta ki a szegény gyermekek közt az ujévi ajándékot. 25 gyermek kapott ruhanemüket és egyéb hasznos tárgyat. Volt öröm az apróságok közt.

— **(Tolvajlás.)** Batai János 8 ik huszár ezredbeli közvitéz kedden este betört Stager Margit Nyil utoza 18. szám alatti lakásába és onnan 8 frt. 15 krt és különböző értéktárgyakat el akart lopni. De nem sikerült szándéka. Stager Margit akkor jött haza, midőn a huszár az ajtón kilépett. Lärmát csapott és nem sokára oda jöttek a rendőrök, a huszárt elfogták és átadták a katonai hatóságnak.

— **(A pénzügyi és gazdasági bizottság)** már határozott a színház építése körül beérkezett ajánlatok fölött. A lakatos és vízvezetési munkálatokat Kindl Ferencz pécsi lakos, az asztalos és padozat munkálatokat Hoffmann K. szintén pécsi lakos, a mázó munkálatokat Brézits István pécsi mázó s a granit és terrazzo munkálatokat pedig De Pol Luig budapesti lakos nyerte el. A gipszmunkálatokra nem érkezett be egy ajánlat sem.

— **(Athelyezés.)** A pécsi m. kir. posta- és táviridgazgatóság Steierlein Győző, mohácsi kir. posta- és távirid-segédtsiztet Kaposvárra, Szabó József pécsi kir. posta- és távirid-segédtsiztet pedig Mohácsra helyezte át.

— **(Vakmerő betörés.)** Vargha Károly honvédhadnagy volt egy Szánthó György nevű szolgája, kit a póttartalékba helyeztek át és e miatt 14 nappal ezelőtt haza távozott Mohács vidékére. A hadnagy kedden éjjel arra ébredt föl, hogy szobájában valami zörgést hall. Gyufát gyújtott s észrevette, hogy ajtaja nyitva van. Kiszólt inasának, hogy nézze meg, ki van a szobában. Az inas senkit sem talált. Lefeküdtek újra. Rövid idő múlva az inas fölbredt, meggyújtotta a lámpát, a hadnagyot felköltötte s azt mondta, hogy ő most már bizonyosan tudja, hogy a házban van valaki elrejtőzve. A hadnagy felkelt. Mindketten kardokat ragadtak s az ismeretlen kutatásához fogtak. Hosszas keresés után a hadnagy észrevette, hogy a földszinti lakás ajtaja ki van nyitva. Meghagyta az inasnak, hogy nézzen oda, ott van-e a betörő. A szolga a nyílason beszurt a kardjával s azt jelentette, hogy megvan a betörő. Ebben a perczben a betörő rárohant a hadnagra s kiütötte az inas kezéből a lámpát. A hadnagy megtámadóját földhöz vágta s kétszer rávágott kardjával. A betörő feluggott s menekülni akart, de nem tudott. Fölszaladott tehát a hadnagy lakásába. Utána szaladtak s látták, hogy a pénzes tárczát igyekszik elvinni. Mikor az érkezőket meglátta, az inas ágya alá bujt. Gyertyát gyújtottak és keresni kezdték. Az ágy alatt megtalálták. Erre ismét a hadnagra rohant s az inas kezéből másodsor is kiütötte a gyertyát. A sötétben irtóztató harc keletkezett. A betörő le akarta dobni a hadnagyt az emeletről. Ez azonban egy ügyes fordulat magá alá rántotta és kardjával verni kezdte. Az inas ismét meggyújtotta a gyertyát. Csak most ismerték föl a betörőt, ki nem volt más, mint Szánthó György, az előbbi inas. Lefogták s a zajra elősiető rendőrnek átadták. Érdekes, hogy a hadnagy nagy neufunlandi kutyája nem bántotta a betörőt, a minek magyarázata az, mert fölismerte.

— **(A czipők.)** L. M. asszonyosság ezelőtt néhány héttel kis lányával együtt betért a király-utoza egyik nagyobb czipőüzletébe, hogy ott a kis lánynak egy pár czipőt vásároljon. A kereskedő könnyebb választás céljából több czipőt mutatott. Az asszonyosság sokáig válogatott a legujabb divatu czipők közt, de sehogy sem tudott választani. Mindegyik ellen volt valami kifogása. Végre is a nélkül távozott, hogy czipőt vásárolt volna. A kereskedő boszankodott az üzlet nem sikerültén és a czipőket kezdte visszarakogatni helyére. Egyszer csak megütözéssel tapasztalta, hogy egy pár czipő hiányzik. Elővette egyik segédjét és kereken kinyilatkozta, hogy a czipők eltünése miatt őt veszi gyanuba. A segéd égre-földre esküdözött, hogy ő ártatlan, de a kereskedő nem akart hitelt adni szavainak. Ilyen formán a segéd helyzete tarthatatlanná lett. S már-már távoznia kellett az üzletből, midőn vasárnap délután az igazság kiderült. A kérdéses asszonyosság kis leánykája a király utcán sétálgatott. A segéd véletlenül észrevette s utána ment. S amint a lánykát jól szemügyre veszi, azt látja, hogy az eltűnt czipők ott ékeskednek a kis lányka lábain. Azonnal megállította a lánykát és a rendőrségre vitte. Trixler biztos vallatára fogta

a gyermeket, aki hamarosan bevallotta, hogy igenis ő lopta el a cipőket a boltból. A kárt a szülők megtérítették.

— **(A honvédség köréből.)** Kovács Béla honvédtörzsörmszermester hadnagy kezelőbizottságát nevezte ki a fegyverzeti bizottságtól. Kürthy Károly a 8-ik huszárezrednél hadnaggyá kinevezetett és a 18-ik gyalogezredhez áthelyeztetett. A közös hadseregtől január 1-vel a következő áthelyezések történtek: A 19-ik gyalogezredhez: Engelmann Antal, Balhauser Otto, Áronfy Ernő, Reeh Dezső, Hembert Nándor, Soós Ernő, Tóth Géza, Küllely Béla, Visy István, Troll József dr., Hertelendy László, Sárközi György, Hübner Jenő; a 8-ik huszárezredhez: Széchenyi Emil gróf, Harkányi György, Végess Árpád, Betlenfalvi Erős Béla, Somsich József gróf, Hirschfeld Antal, Rose Henrik, Solymossi Lajos, Szűcs Zsigmond, Marsovszki Ede, Kemény Miklós, Hankis János, Wolf Berchtold hadnagyok; Tanárki Árpád dr., Markus Miksa dr., főorvosok; Fehér Henrik dr., Rakányi Árpád dr., Steller Ferencz dr. segédorvosok a 8-ik huszárezredhez; Domsitz Mihály dr., Révész Zsigmond dr., Fülöp István dr., Bergl Béla dr., Fehér Sámuel dr. segédorvosok a 19-ik gyalogezredhez; Nendvich Dezső, Monostori Erőth János gyógyszerész járulnokok, Turi Dénes, Zári István és Végh János gyógyszerész gyakorlók; Fischer Márk állatorvos, Freund Lajos, Fodor Bernát állatorvos gyakorlók a 8-ik huszárezredhez. Plauder Károly, Angyán József és Papp József 19. gy. e. honvédségélelkeszek szolgálati kötelezettségüknek eleget tévén, honvédségélelkeszi rendfokozatukról való lemondásuk elfogadtatott.

— **(A „legerősebb” nap.)** Pénzintézeteknél nem a nap melege, sem az eső, hó mennyisége, hanem a forgalom nagysága szokta a nap minőségét jelezni. Így ha kevés a forgalom, azt mondják, hogy ma „gyenge” nap volt, ha nagy a forgalom, hogy „erős” volt. A Pécsi Takarékpénztárnál, mely rövid idő múlva ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát, a múlt év utolsó napja volt az eddigi „legerősebb” nap, a mennyiben közel egy millió forint volt a napi forgalom. Megemlítjük, hogy a december havi forgalom fölülmúlta a 3 milliót.

— **(Tanárok előléptetése.)** A IX. fizetési osztály II. fokozatából annak I. fokozatába f. é. január 1-ével előléptek a pécsi főreáliskolánál Szemák Antal dr., Gereczke Péter dr. Kiss József; a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába kinevezettek: Skopf Ferencz, Péter János, Kosztka György, Hekinger István, Requiny Géza.

— **(Mükedvelői előadás.)** A pécsi katolikus legényegylet tagjai január 6-án mükedvelői előadást rendeznek az egyleti helyiségben. Előadják Csepreghi Ferencz híres „Piros bugyelláris”-át. A rendezést Bogdy Alajos volt szinigazgató, jelenleg kir. ítélőtáblai hivatalnok vállalta el. A próbák már napok óta szorgalmasan folynak s hisszük, hogy nem közönséges sablonszerű mükedvelői előadást fogunk látni. A darabhoz szükséges ruhákat Kálmán honvédhuszárezredes szíveségéből a 8-ik honvédhúsár ezredtől fogják kapni.

— **(Halálozás.)** Hnilitschka Antal es. és kir. nyug. D. G. T. bányagazgató-helyettes, a Ferencz-József rend lovagja, f. é. január 1-én, életének 63 ik évében elhunyt Pécsen. — Kiss Géza siklósi kir. aljárásbíró január 1-én 42 éves korában hirtelen meghalt Siklóson. Szerdán temették el. — Özv. Brenner Mártonné, életének 76. évében december 29-én Hattelenek meghalt.

— **(Polgári bál.)** Dollinger András „Hétféjedelem” című vendéglőjében február 1-én polgári bál lesz, melyen Kórodi Károly kedvelt zenekara fog játszani.

— **(A Pécsi Kerékpár-Egyesület)** f. hó 7-én délután tartja rendezésévi közgyűlését a belv. népiskola nagytermében.

— **(Szilveszter-estély Mágocson.)** A mágoesi polgári kaszinói ifjuság az ottani nagyvendéglő termében igen jól sikerült táncestélyt rendezett december 31-én. A tiszta jövedelem 17 frt. 73 kr. volt, mely összeget a kaszinói könyvtár javára fordítják. A muaszág hajnali fél 4 óráig tartott.

— **(A siklósi vöröskereszt egyletnél)** a karácsonyfára készpénzben befolyt 242 forint 54 kr. kiadás volt 60 gyermek fölruházására 281 fort. 75 kr. A hiányzó összeget az egyleti pénztárból pótolják. Az egylet 1894. évi február hó 3-án táncestélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét a városi kórház javára fogja fordítani.

— **(A siklósi iparos ifjak önképző egylete)** által december hó 26-án rendezett mükedvelői előadás „A betyár kendője” sikerült. Cvenits Mari, Meiszter Adél, ifj. Schmidt József, Várvi Mari és Laszter Mari ügyesen játszottak.

— **(Előmunkálati engedély.)** A kereskedelemügyi miniszter Engel Adolf és fiai pécsi czégeknek a m. kir. államvasutak Bakóca-Felsőmind-

szent megálló helyétől Egyházbér és Janosi községeken át Komlóig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **(Öngyilkosság.)** László Alajos kereskedőinas hétfőn este fél tíz órakor revolverrel föblelte magát. Az öngyilkosság okáról a hozzátartozóknak sejtelmük sincs.

— **(Hymen.)** Brézits Ferencz pécsi iparos eljegyezte Kheler Klárát Eszéken.

— **(Összeveszték a zsákmányon.)** Nagy Pál István Herenden Zsoldos János cimborájával december 26-ikán megleste, mikor Kozma József ugyanottani lakos elment hazulról. Aztán a kerti oldalról belopózott a házába, a megkerített kulccsal kinyitotta az ajtó s a szekrényből 250 frtot ellopott. Mig a tolvajlás történt, Zsoldos kint őrködött. A pénzben azonban nem tudtak megosztzkodni. Nagy 200 frtot akart magának megtartani, Zsoldosnak pedig csak 50 frtot szeretett volna juttatni. Ezen összeperelték. Nagy azt hajtogatta, hogy a legnehezebb részt ő teljesítette, hát őt illeti meg a nagyobb osztalék. Zsoldos nem hagyta magát. Igazságot kívánt. Fele neki, fele Nagynak. Ő őrködött, tehát joga van a felerészhez, mint mondta. Egész délután folyt az alku eredmény nélkül. Már az este is beállt, még sem döntöttek el a vitás kérdést. Zsoldos makacs ember. Nem engedte magát lefözetni. Nagy úgy vélte elintézni ezt az ügyet, hogy elővette egy csöví pistolyát s néhányszor lött belőle. Azt hitte, hogy Zsoldos meg fog ijedni a lövésre, de Zsoldos nem ijedt meg, hanem követelte a jogát. A lövésekre a csendőrök bementek a szobába s lefűltek az atyafiakat. 242 frtot sikerült megmenteni; 8 frtról azonban nem tudtak beszámolni a tettesek. Most mindketten a börtönben ülnek.

— **(A difteritisz)** Szöllősn és Egerágon teljesen megszűnt.

Művészet, irodalom.

* **A Magyar Nyelvőr** legújabb füzetében Szarvas Gábor az idegen szók használatáról ír. Elitéli azt az elharapózott rossz szokást, hogy kitűnően a hirlapok meg a művelt társaság nyelve tele van idegen szóval. Ezen a módon nemcsak elárasztják a magyar nyelvet idegen szavakkal, hanem kifejezések dolgában szegényítik is. Igen érdekesen igazolja ezt a zseniroz igére vonatkozó példakkal: zsenirozza a nyakravalója (szorítja), zsenirozza a fény (bántja), a trombitászó zsenirozza a munkában (zavarja, háborgatja), zsenirozza az ő jelenléte (terhére van), zsenirozza az én látogatásom (alkalmatlan volt neki), az őt nem zsenirozza (fő se vette), zsenirozza elbeszélni (röstelte), zsenirozás nélkül látott hozzá (tartózkodás nélkül), zsenirozás nélkül (fesztelenül), ez nagyon zsenant delog (kényes). Szinyei József a magyarba átvett oláh szavakat ismerteti. Szarvas Gábor Keresétek az igazságot ezimen czáfolja Brassai Sámuel. Kolumbán Soma a lozádi nyelvjárást ismerteti. Tóth Béla érdekes szavakat közöl Wagner Ferencz frazeológiájából.

* **Három nyelvű vállalat.** Körössy László dr. jónévű fővárosi író új irodalmi vállalatot alapított, melynek első füzete XIII. Leo pápa élénken és igazságosan megírt életrajzát közli magyar, német és tót kiadásban. A pompásan kiállított füzet czimképét Roskovits Ignác hírneves képművészünk rajzolta zsenialisan. A pápa arcképe Chartran párisi művész világhírű festménye után készült, két sornyi kézirat-mással és XIII. Leo aláírásával. A kitűnő írói rutinál kidolgozott füzet ára 30 kr. A „Kortársak”, „Zeitgenossen”, „Vekodruhovia” bármilyen nyelvű következő öt füzetének előfizető ára 1 frt. Az első öt füzet gyors egymásutánban közli XIII. Leo, Ferencz József, Kossuth, Jókai és Vaszary legmodernebb életrajzát a legújabb arcképpel. A nagyérdékű vállalatot rokonszenvesen ajánlhatjuk. Megrendelhető egyenesen a szerkesztőnél, Budapesten, Andrassy-ut 25. sz. alatt. Könyvkereskedésekben nem kapható.

* **Az 1848-iki nemzetőrség esküje.** Gracza György a magyar szabadságharc történetének imént megjelent harmadik füzetében reprodukálja azt az esküformulát, melylyel az 1848-iki pesti polgárőrség megesküdött. A füzetben különben van egy Pálffy Albertre vonatkozó 48 diki torzkép reprodukciója is, a képen Pálffy egy „Márczius XV.” feliratu talapzaton ül ugyan, de bajjában egy „Táblabíró—Pecsovics—Conservatív” feliratu zászlót tart. Érdekes még a füzet két más torzképe is: az egyiknek czime: „Kossuth és Apponyi György”, a másiké: „V. Ferdinánd álma.” A többi képek: Klauzál Gábor és Hajnik Pál arcképei, Táncsics diadalútja, a pesti nemzetőrség, az 1848—49-iki honvéd gyalogság föl-szerelése stb. A füzet még mindig a márcziusi nagy napok elbeszélésénél tart; ennyire kimerítően és elevenen még a szabadságharc e részét sehol sem tárgyalták. A kiadóhivatal azon újítást léptette életbe, hogy ezentúl egyhavi (2 füzetre) és kéthavi (4 füzetre) előfizetéseket is elfogad. Gyűjtőknek minden 7 példány után egy tiszteletpéldány vagy annak bolti ára jár. Előfizetési ár negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 kr., fél-

évre (12 füzet) 3 frt 60 kr., egész évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Ujból is ajánlhatjuk hát olvasóinknak Gracza művét, melyet Wodianer F. és fainál (Budapest, Andrassy-ut 21) lehet megrendelni.

Közgazdaság.

— **A pécsi sertéshizlalda hetijelen-tése** 1893. december hó 28-án. Sertés állomány 2537 darab sertés. Ölére alkalmas 721 darab sertés. Árak: öreg kővér — fillér, fiatal nehéz első minőségű 88—90 fillér, szedett 84—78 fillér kilogrammonkint. Páronkinti 45 kg. élet leszámítással. Süldő ára 64—72 fillér kilogrammonkint élőszulyban. Az üzlet irányzata: változatlan. Takarmány árak: kukoricza 11 korona — fillér m.-m., árpa 12 korona — fillér m.-m., kukoricza-dara 12 korona 30 fillér, árpa dara 13 korona 30 fillér. Darálás-díj 1 korona 20 fillér m.-m.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. I. Bakóca. Sorait azért nem tettük közzé, mert az ilyesmi reklámnak tűnnek föl az illető részére, a mit ő nem akar. S hasonló esetek miatt már fegyelmi vizsgálatok is voltak.

NYILT-TÉR. *)

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak

csakis valódi a feltalálótól:
LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbe

Ezen véd-
csász. kir. osztr.
36089. szám.

jeggyel
magy. kir. szab.
48374. szám.

Író-tenták:

Leonhardi-féle
Anthracen-tenta kék-fekete
Legf. könyvtenta kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.
Gallus-tenta korom-
Világposta-tenta fekete

Legjobb író-tenta a könyvvezetéshez, határtalan tartósság okmányok számára. Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Másoló-tenták:

Leonhardi-féle
Anthracen-másoló
Alizarin író és másoló
Encre violette noire communicative
Violette kettős-másoló
Fekete világposta másoló

Kitűnően másolódnak; egyszerűsége miatt mind könyvelésre is ajánlatosak.

Leonhardi-féle
Non plus ultra-másoló 4—6 másolatot ad. Fontos bankoknak, biztosítótársaságoknak és tengerentúli levelezésre.

Leonhardi-féle
Színes-tenták autografa-tenták, hektograph-tenták, folyékony-tus mérnököknek és rajzolóknak, tinta-porok és kivonatok, bélyegző-festék, másoló-festék, legszebb írógép-festékek; fehérmű jegyző-festék, folyékony enyv- és gummi, haenyv, fényenyv. Eau de Labarraque tentalótok eltávolítására papírról és fehérműről. Pecséttviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legjobb írószerkereskedésben kaphatók.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapító bedőzölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általánosan kedvelt és ennél fogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany országhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Laptulajdonos: **NAGY FERENCZ.** Felelős szerkesztő: **PLEININGER FERENCZ.**
Szerkesztő: **BOGÁTHY MEDÁRD.**

Hirdetések:

Nagy választék ékszer- és óraárakban.

A közeledő farsang alkalmából különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek a leg-
ujabb különlegességekkel gazdagon felszerelt

ékszer- és óra-raktáromat,

mely a legkényesebb igényeket is kielégíti. Nagy választékban tartok alpaka (kina)-ezüsből ké-
szült diszes tárgyakat, s ezek különösen igen czélszerű alkalmi ajándékuul szolgálnak. Az ékszerek
valódiságáért s az órák kitünő jó minőségeért kezeséget vállalok s a lehető legmérsékelteb-
ben számítom. Külön megrendelésre elvállalom minden szakmámba vágó tárgynak az elkészítését
és ugy az ékszerek, mint az órák javítását szakszerűen, kifogástalanul s a legjutányosabb ára-
kon eszközölöm.

Avult arany és ezüst tárgyakat, órákat és drágaköveket

a legmagasabb árak mellett fogadok el cserébe, avagy készpénz fizetés mellett.

Közel 30 év óta fennálló üzletem e hosszú idő alatt mindig birta a n. é. közön-
ség bizalmát s hiszem, hogy azt a jövőben
sem fogja tőlem megvonni, amiért is szives pártfogásért és minél számosabb látogatásért esedezem.
Kiváló tisztelettel

ENGESZER MIKLÓS

ékszerész, órás, arany és ezüstműves Pécssett, Király-ntéza 6.

Egy fiatal

fűszeres segéd,

ki magyarul és németül jól beszél,
azonnali alkalmazást találhat Ko-
belrausch I. Gyula bányatelepi
kereskedőnél.

Hirdetések

igen előnyös árakon vétetnek föl
kiadóhivatalunkban.

Norwegi hócipő

legujabb és legszebb sport!
urak, nők és gyermekek részére. Uta-
sítás és prospektus ingyen és bérmentve.

Fichtl Károly gépész

Pécssett, Majláth tér 6. szám.

Schönwald Imre

órák és ékszergyáros

PÉCSETT, király-utca 15, a „Hattyu“ épületben.

Külön berendezett szétküldési osztály.

Az alább felsorolt tárgyak, eredeti gyári árakon, megrendelésre minden irányban, szétküldetnek.

Megkeresések azonnal elintéztetnek.

Egy pontosan kipróbált ébresztő óra 2 frt.
Egy ezüst kettős fedelű Ancer Remontoir
óra pontosan kipróbálva 10 frt.
Egy valódi ezüst Tula Ancer Remontoir óra
14 frt.
Egy valódi ezüst egy fedeles henger Remon-
toir óra csinos alakban kristály üveggel 7 frt.
Egy nickel Remontoir óra kristály üveggel
4 frt 50 kr.
Csinos női arany gyűrű 14 krts aranyból
valódi Ametyit Aquamarin vagy más ékkövel
4 frt 50 kr.
Valódi ezüst karlancz Jongouval legszebb
kivitelben 3 frt 60 kr.
Valódi ezüst uri óraláncz legujabb faconban
2 frt 50 kr.
Granát nyakkendőtűk különféle szép kivi-
telben 1 frt 50 kr.
Valódi granát Brochetűk vagy karkötők leg-
szebben készítve 3 frt 50—5 frt.
Csinos mellűk valódi Ametyit és igazgyön-
gyökkel kirakva 4 frttól — 7 frt.

Ujdonság!

Sétabotok valódi ezüst fogantyúval
2 frt 50—12 frt.
Valódi ezüst szivarszipkák 2 50—5 frt.

Valódi ezüst karkötők tartósan arannyal
bevonva (Double) 4 frttól 12 frt.

Ujdonság!

Arany női nyakláncz amulettel 6—40 frt.

Ujdonság!

Sütemény és felszolgáló tálcák a legszebb
fajance betétekkel 4 frt 50—24 frt.
China ezüst kenyér kosarak
2 frt 50—12 frt.
Cognac Service legszebb és legujabb angol
faconban 18 frt.
Valódi ezüst gyermek étszerek 5—40 frt.
Legjobb Berndorf első minőségű étszerek
eredeti gyári áron tuczatja 16 frt.
China ezüst gyertyatartók óriási választék-
ban párja 4 frt 50—36 frt.
China ezüst díszállványok elegánsan és jóíz-
léssel kiállítva 10 frttól 28 frt.
Valódi ezüst teljes étszer készletek 6—12
—24 személy számára csinos Cassetteben össze-
állítva 120—150—500 frt és feljebb.

Párizsi szemüvegek és orrszorítók főraktára
egy legjobb szemüveg ára 2 frt.
egy legjobb orrszorító 1.80 —

Szemüvegek és orrszorítók valódi hegyi kris-
tályból csiszolva (mineralogikus kő) drbja 4 frt.
Minden szemhez alkalmas arany foglalatu
szemüvegek és orrszorítók 7 frttól — 16 frt.

Nagy választékban.

14 nap járó inga óra csinos modern szek-
rényben gyári áron 14 frt.
Gömbölyű nyolcz nap járó iroda óra külön-
féle színű tokokban csak 4 frt.
Csinos Stylszerű Salon és ebédlő órák pazar
kivitelű szekrényben 18 frttól — 34 frt.
Negyed órát ütő és ismétlő inga óra legszeb-
ben kiállítva 30 frttól — 60 frt.
Álló szekrényű legfinomabb bécsi inga óra
renaissance stylben gazdag szobrászmunkával
120 frt.
Brillant gyűrűk, Bontonok, Karkötők és nyak-
ékek 25 frttól — 1000 frt.
Női arany Chatelaine lánczok
14 frttól—100 frt.
Legnagyobb választék csinos és legujabb
divatu uri arany óra lánczokból 20 frttól—120 frt.
Gyári főraktár a legjobb arany uri és női
órákból 16 frttól 300 frt.

Az összes tárgyak valódiságáért kezeskedem.

Monogrammok, czimerek, egyéb vésnői munkák valamint órák és arany tárgyak műtermemben legjobban készítettnek
és javíttatnak.